

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 29 im. JANUSZA KORCZAKA W BIELSKU-BIAŁEJ.

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu.

Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu.

PRZEPISY PRAWA POLSKIEGO I UNIJNEGO DOTYCZĄCE DORADZTWA ZAWODOWEGO.

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr67, poz. 329 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (Dz. U z 2017 r. poz. 59 i 949)
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416)
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz.1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniający rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 1679)
11. Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej.
12. Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004- 9286/04 to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „Wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”.

Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki intelektualne, emocjonalne i zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia rodziny oraz wpływ środowiska,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka,

- prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami (radą pedagogiczną),
- działania zawodoznawcze są planowane i systematycznie realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- uczniowie wraz z nauczycielami informatyki są włączani do tworzenia bazy informacyjnej w szkole.

Program WSDZ zakłada w obszarach działania pracę z:

- nauczycielami,
- uczniami – klasą,
- rodzicami,
- przedsiębiorcami, pracodawcami, organizacjami pozaszkolnymi

WSDZ w ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach programu wychowawczego ,
- określenie priorytetów w zakresie tworzenia szkolnej bazy środków informacyjno-dydaktycznych z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika,

WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:

- prowadzenie zróżnicowanych metod aktywnego poznawania własnych zasobów ucznia, kierunków kształcenia, zawodów i rynku pracy,
- zapoznawanie się z zawodami przyszłości na rynku krajowym i unijnym,
- poznawanie różnych zawodów,
- poznawanie własnych zasobów: umiejętności, zdolności, predyspozycji,,

- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do specyfiki wybieranych zawodów,
- konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów,
- poznawanie struktury i warunków przyjęć oraz logowania do szkół ponadgimnazjalnych,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,
- przygotowywanie się do procesów reorientacji, mobilności oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, ograniczenia zdrowotne itp.,
- indywidualną pracę z uczniami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych oraz o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty, treningi),
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie poza oświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy,

WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- prezentację założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci (np. warsztaty, mediacje, prelekcje),
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa ponadgimnazjalnego (oraz wyższego w miarę potrzeb),
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych w regionie,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym, krajowym i unijnym rynku pracy,

WSDZ w ramach pracy z bibliotekarką:

- gromadzenie i aktualizacja informacji o szkołach ponadgimnazjalnych;
- pomoc w wyszukiwaniu informacji o karierach znanych postaci świata nauki, kultury i biznesu
- współprowadzenie informatorium o możliwościach wyborów i tworzenia kariery zawodowej

WSDZ w ramach pracy z pielęgniarką szkolną:

- przygotowanie ewidencji uczniów klas III oraz ósmych z problemami zdrowotnymi w celu konsultacji indywidualnej z doradcą zawodowym;
- informowanie o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania zawodów uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, niepełnosprawnych.

WSDZ w ramach pracy z organizacjami poza szkołą:

- usytuowanie blisko ucznia profesjonalnej pomocy doradczej zgodnie ze standardami Unii Europejskiej,
- włączanie placówek, instytucji i zakładów pracy w proces orientacji zawodowej m.in.: poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP), ośrodków doradztwa zawodowego (ODZ), urzędów pracy (UP), Ochotniczych Hufców Pracy (OHP), poradni medycyny pracy (PMP), prywatnych przedsiębiorców, cechy rzemiosł

GŁÓWNY CEL

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Celem głównym orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem głównym orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem głównym doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczniowie:

1. Poznają własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności.
2. Rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywanie barier środowiskowych oraz kształtowanie właściwych relacji społecznych.
3. Potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń.
4. Są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej.
5. Znają czynniki trafnego wyboru zawodu.

6. Mają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy.
7. Znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych.
8. Znają warunki i harmonogram rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
9. Wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu.
10. Znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu.
11. Znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej.

Rodzice:

1. Są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli doradców dla swoich dzieci
2. Znają czynniki wyboru szkoły i zawodu, wspomagają dzieci w procesie podejmowania decyzji zawodowych i edukacyjnych.
3. Znają aktualną i pełną ofertę edukacyjną na różnych jego poziomach.
4. Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.

Nauczyciele:

1. Potrafią diagnozować potrzeby zawodowe uczniów.
2. Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów.
3. Wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.
4. Realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika
5. Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do doradcy zawodowego.
6. Angażują przedstawicieli zawodów pracy w działania doradcze szkoły.

Doradca zawodowy:

1. Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia.
2. Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych np.: bezrobocie, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej.
3. Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
4. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji zawodowych i edukacyjnych.
5. Pomoc nauczycielom w realizacji działań doradczych.

ZAKRES DZIAŁANIA OSÓB ZAANGAZOWANYCH W PROCES DORADCZY**Zadania dyrektora szkoły:**

1. Odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym.
2. Współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ.
3. Wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi.
4. Zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.
5. Organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

1. Systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie poszczególnych uczniów, rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe.
2. Pomaga uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień oraz innych istotnych cech przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych i planowaniu kariery zawodowej.
3. Udziela uczniom indywidualnych porad zawodowych.
4. Pomaga w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających określone ograniczenia psychofizyczne i wskazuje odpowiednie dla nich rodzaje zatrudnienia.
5. Udziela informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania zawodu.
6. Gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia.
7. Prowadzi zajęcia klasowe przygotowujące uczniów do świadomego planowania własnej kariery i podjęcia roli zawodowej.
8. Prowadzi zajęcia grupowe umożliwiające nabycie przez uczniów odpowiednich umiejętności poszukiwania, uzyskiwania i utrzymania pracy.
9. Współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie orientacji zawodowej.
10. Wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
11. Współpracuje z rodzicami, udziela informacji na temat aktualnej oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, informuje o zawodach oraz o aktualnej sytuacji na rynku pracy.
12. Opracowuje i aktualizuje informacje o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz potrzebach rynku pracy.
13. Upowszechnia wiedzę na temat planowania kariery zawodowej, możliwości pozyskiwania informacji o zawodach, uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych, sytuacji na rynku pracy lokalnym, krajowym i w UE.
14. Prowadzi odpowiednią dokumentację udzielanych porad, sporządza sprawozdania z prowadzonej działalności.
15. Kieruje w sprawach trudnych do specjalistów w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, lekarza medycyny pracy

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- pedagogizacja rodziców (indywidualnie lub grupowo) w razie potrzeby na zebraniach z rodzicami przy udziale wychowawców;
- kierowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym do innych specjalistów lub do placówek przysposabiających do zawodu.

Zadania wychowawcy – na lekcjach wychowawczych:

- wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego;
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;

- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Zadania nauczyciela (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;

- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Zadania nauczyciela informatyki

- koordynuje logowanie uczniów klas III do elektronicznego systemu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- w ramach własnego przedmiotu prowadząc naukę poszukiwania informacji (np. dotyczących zatrudnienia), wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem.

Zadania nauczyciela biblioteki

- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego, np. czasopisma i literaturę z zakresu psychologii, prawa pracy i doradztwa zawodowego;
- udostępnia informatory i ulotki o szkołach, wskazuje źródła informacji;
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zadania nauczyciela wiedzy o społeczeństwie

- omawia treści dotyczące pracy i przedsiębiorczości (cechy przedsiębiorcy);
- omawia potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia;
- omawia dokumenty aplikacyjne;
- omawia przyczyny bezrobocia.

Zadania nauczyciela języka polskiego

- nadzoruje uczniów biorących udział w konkursach literackich o tematyce zawodowej;
- uczy prawidłowego przygotowania dokumentów aplikacyjnych np. CV, listu motywacyjnego.

Zadania nauczyciela języków obcych

- prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym.

Zadania nauczyciel biologii

- omawiając stan zdrowia i choroby człowieka nawiązuje do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach.

Zadania nauczyciela wychowania fizycznego

- omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym.

Pielegniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów;

SOJUSZNICY – SIEĆ WSPÓLPRACY

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, także dla szkół podstawowych, stanowią: poradnie psychologiczno – pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przykłady działań placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,

- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa e-zawodowego;
- wspieranie nauczycieli – bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

Centra kształcenia praktycznego (CKP):

- organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych;
- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających ich zainteresowania i pasje;
- współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym;
- informowanie uczniów ostatnich klas o możliwości odbywania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Stowarzyszenia branżowe:

- udzielanie informacji o istniejących firmach, potencjalnych pracodawcach w danej branży.

Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie w przyszłości mogą realizować praktyczną naukę zawodu);
- organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery;
- prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych;

- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Pracodawcy:

- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);

- prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych,
- organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu;
- umożliwianie uczniom doświadczenia pracy; realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

Inne: podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, np. klastry edukacyjne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje pracodawców.

W zależności od specyfiki szkoły, jej potrzeb i możliwości, a także otoczenia społeczno-gospodarczego nawiązuje ona kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

FORMY, METODY I TECHNIKI REALIZACJI ZADAŃ

Formy pracy adresowane do uczniów

1. Badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety).
2. Zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.

3. Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, rozwijające umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcami, radzenie sobie ze stresem.
4. Zajęcia uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny), jak zostać przedsiębiorcą.
5. Udostępnianie informacji o zawodach, o szkołach ponadpodstawowych i wyższych, o rynku pracy (lokalnym, krajowym, w UE), o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, obowiązującym prawie pracy.
6. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów i szkół ponadpodstawowych.
7. Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów.
8. Aktywacja na stronie internetowej szkoły informacji i linków do stron z doradztwa zawodowego.
9. Udzielanie indywidualnych porad uczniom w podjęciu decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowych, mającymi problemy zdrowotne lub osobiste, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
10. Pomoc w planowaniu kariery oraz tworzeniu Indywidualnego Planu Działania (IPD), konfrontowanie własnej samooceny z wymaganiami szkół i zawodów.
11. Organizowanie wycieczek (np. targi edukacyjne).

Formy adresowane do rodziców

1. Tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.
2. Prezentacja założeń pracy informacyjno – doradczej szkoły na rzecz uczniów.
3. Wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji ich dzieci (np. warsztaty, mediacje, prelekcje).
4. Udostępnianie informacji edukacyjnych o szkołach ponadpodstawowych, rekrutacji, wymaganych dokumentach, planach rekrutacyjnych i informacji zawodowych (o zawodach przyszłości, o rynku pracy, o możliwościach zatrudnienia).
5. Gromadzenie i aktualizacja informacji na stronie internetowej Szkoły.

Formy adresowane do nauczycieli:

1. Szkolenia służące promowaniu znaczenia działań z zakresu doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej w szkolnictwie.
2. Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą.
3. Śledzenie losów edukacyjnych i zawodowych absolwentów.
4. Wymiana doświadczeń, z innymi nauczycielami w kraju i zagranicą.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy.

Formy adresowane do środowiska lokalnego i lokalnego samorządu:

1. Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców (praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia).
2. Współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy, z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej.
3. Współpraca z instytucjami wspierającymi prace doradczą szkoły jak OHP, szkoły ponadpodstawowych, uczelnie wyższe.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy.

Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym

Szkoła opracowuje WSDZ na cały cykl kształcenia w szkole podstawowej. Dla usprawnienia realizacji zapisów WSDZ zostaje opracowany i przygotowany roczny plan realizacji działań doradczych – Załącznik nr 1.

Ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna, aby działania doradcze były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Będzie przeprowadzana na podstawie:

- ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczniów i rodziców (ocena treści i form przekazywania informacji przez doradcę i nauczycieli);
- obserwacji własnej (analiza spotkań, sprawozdanie z działań doradcy zawodowego);
- informacji zwrotnych od nauczycieli z realizacji planowych działań.